

JAUNIMO POŽIŪRIS Į GLOBALIAS PROBLEMAS IR PILIETINĮ ĮSITRAUKIMĄ TAURAGĖS REGIONE

Tauragės jaunimo ir jaunimo organizacijų sąjunga „Tauragės apskritis stolas“, įgyvendindama projektą „Mąstyk globaliai, veik lokaliai“, 2026 m. kovo–balandžio mėnesiais atliko jaunimo nuomonės ir poreikių tyrimą. Tyrimo tikslas – išsiaiškinti Tauragės regiono jaunimo požiūrį į globalias problemas, jų žinias apie Darnaus vystymosi tikslus, motyvaciją įsitraukti į pilietines veiklas bei nustatyti, kokios veiklos ir temos jiems yra aktualiausios. Surinkti duomenys bus naudojami kuriant ir pritaikant stovyklos veiklų programą, siekiant užtikrinti, kad ji atitiktų realius jaunimo poreikius, skatintų jų įsitraukimą bei ugdytų kritinį mąstymą ir pilietiškumą. „Projektas finansuojamas Europos Sąjungos programos „Connect for Global Change“ lėšomis.

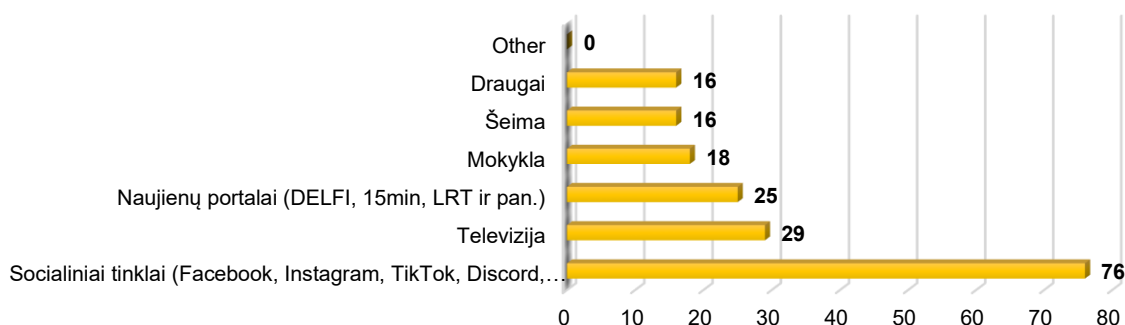
Projekto paraiškoje buvo numatyta apklausti ne mažiau kaip 100 jaunuolių, siekiant surinkti pakankamus duomenis apie jaunimo požiūrį ir poreikius. Tačiau tyrimo metu pavyko apklausti net 149 respondentus, taip viršijant planuotą imties dydį. Didesnis respondentų skaičius leidžia užtikrinti didesnę duomenų patikimumą ir geriau atspindi Tauragės regiono jaunimo nuomonę bei tendencijas.

Demografiniai duomenys apie respondentus pateikti lentelėje:

		Respondentai, proc.			
		Moterys	Vyrai	Kita	Nenori atsakyti
		54	42	0	4
Amžius	<14	43			
	14	9			
	15	8			
	16	4			
	17	8			
	18	17			
	19	9			
	>19	2			

Siekiant išsiaiškinti, iš kur jaunimas dažniausiai sužino apie pasaulio problemas, respondentų buvo paprašyta nurodyti pagrindinius informacijos šaltinius.

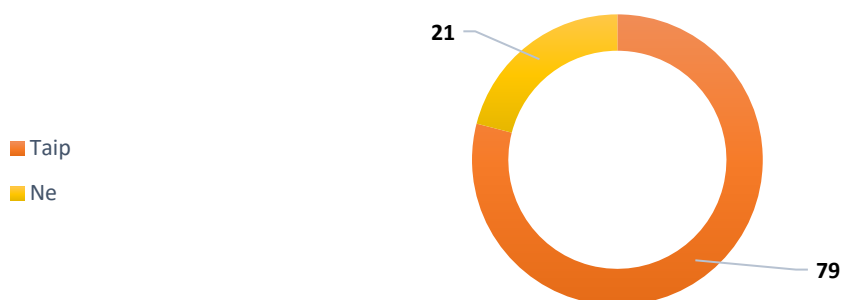
Iš kur dažniausiai sužinote apie pasaulio problemas? (Pasirinkite iki 2 variantų)

Analizuojant, iš kur jaunimas dažniausiai sužino apie pasaulio problemas, paaiškėjo, kad dominuojantis informacijos šaltinis yra socialiniai tinklai, kuriuos nurodė apie 76 % respondentų. Kiti šaltiniai yra gerokai mažiau reikšmingi: televiziją pasirinko apie 29 %, naujienų portalus – apie 25 %, mokyklą – apie 18 %, o draugus ir šeimą – po maždaug 16 % respondentų. Tai rodo, kad jaunimo informacinė aplinka yra stipriai veikiama socialinių tinklų turinio, kuris dažnai yra greitas, fragmentuotas ir ne visada patikimas. Šis rezultatas leidžia daryti išvadą, kad stovyklos veiklose būtina integruoti kritinio mąstymo ir medijų raštingumo ugdymą, remiantis realiais informacijos pavyzdžiais.

Tyrimo metu taip pat buvo siekiama įvertinti, ar jaunimas yra susipažinęs su Darnaus vystymosi tikslais.

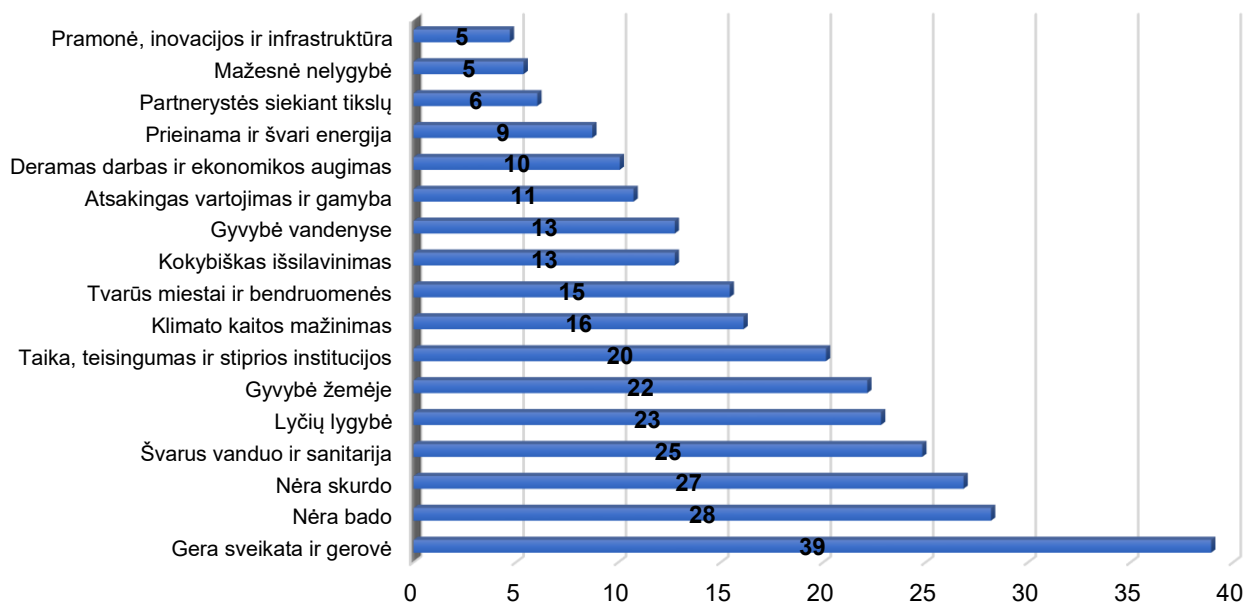
Ar žinote, kas yra Darnaus vystymosi tikslai?

Vertinant jaunimo žinias apie Darnaus vystymosi tikslus, nustatyta, kad 79 % respondentų nurodė apie juos žinantys, o 21 % – nežinantys. Tai rodo, kad didžioji dalis jaunimo yra susipažinę su šiomis temomis, tačiau svarbu gilinti jų supratimą ir parodyti praktinį šių tikslų pritaikymą kasdiniame gyvenime.

Toliau respondentų buvo klausiami, kurie Darnaus vystymosi tikslai jiems atrodo aktualiausi.

Kurie Darnaus vystymosi tikslai Jums įdomiausi/aktualiausi? (Pasirinkite iki 3 variantų) pavadinimas

Analizuojant, kurie Darnaus vystymosi tikslai jaunimui yra aktualiausi, išryškėjo, kad labiausiai domina temos, susijusios su žmogaus gerove ir kasdienėmis problemomis. Dažniausiai buvo pasirinkta gera sveikata ir gerovė (apie 39 % respondentų), taip pat bado mažinimas (28 %), skurdo mažinimas (27 %), švarus vanduo (25 %) ir lyčių lygybė (23 %). Kiek mažiau, bet vis dar reikšmingai buvo pasirinktos temos, susijusios su gyvybe žemėje (22 %) bei taika ir teisingumu (20 %). Mažiausiai susidomėjimo sulaukė abstraktesnės temos, tokios kaip inovacijos ar partnerystės (iki 6 %). Tai rodo, kad jaunimą labiausiai įtraukia temos, kurios yra artimos jų kasdieniam gyvenimui ir lengvai suvokiamos per asmeninę patirtį.

Siekiant įvertinti jaunimo susidomėjimo globaliomis problemomis lygį, respondentų buvo paprašyta įvertinti savo susidomėjimą skalėje.

Tyrimas taip pat parodė, kad jaunimo susidomėjimas pasaulio problemomis yra vidutinis – bendras vertinimo vidurkis siekia 3,68 iš 5, kas rodo, kad jaunimas nėra abejingas, tačiau jų įsitraukimas nėra pakankamai stiprus. Tai leidžia daryti išvadą, kad svarbu ne tik informuoti, bet ir sudominti bei įtraukti jaunimą per patrauklias veiklas.

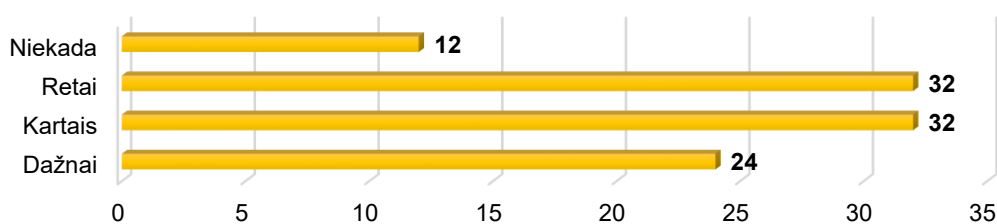
Taip pat buvo siekiama išsiaiškinti, ar jaunimas mano, kad gali prisidėti prie pasaulio problemų sprendimo.

Vertinant jaunimo požiūrį į jų galimybes prisidėti prie pasaulio problemų sprendimo, vidurkis siekia 3,87 iš 5, o didžioji dalis respondentų linkę sutikti, kad jauni žmonės gali daryti pokytį. Tai rodo teigiamą jaunimo nusiteikimą ir potencialą aktyviai veikti, jei bus sudarytos tinkamos sąlygos.

Tyrimo metu buvo nagrinėjama, ar jaunimas savo aplinkoje susiduria su nelygybe ar stereotipais.

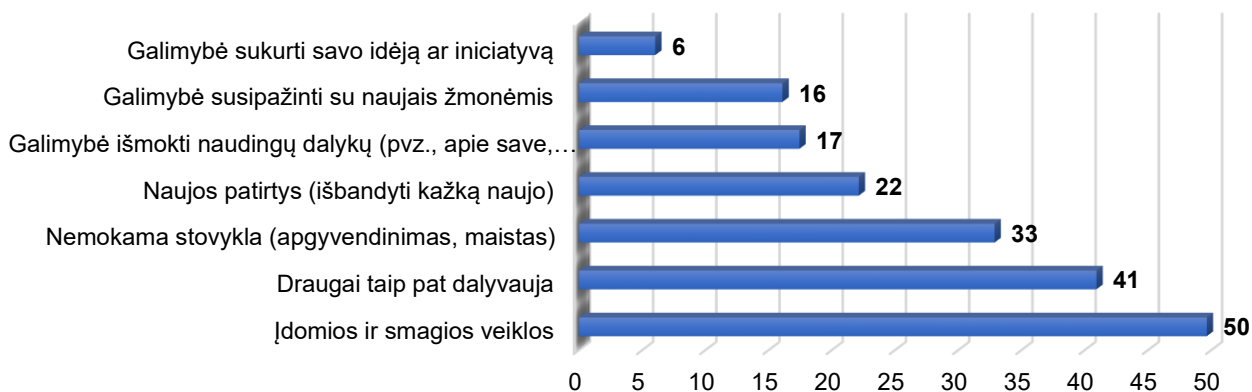
Kiek per paskutinius pusę metų Jums teko susidurti su stereotipais ar nelygybe?

Analizuojant jaunimo patirtį su stereotipais ir nelygybe, nustatyta, kad 24 % respondentų su tuo susiduria dažnai, 32 % – kartais, dar 32 % – retai, o tik 11 % nurodė su tuo nesusiduriantys. Tai reiškia, kad net apie 56 % jaunimo su šiais reiškiniais susiduria bent kartais, todėl ši tema yra aktuali ir reikalauja dėmesio veiklų planavime.

Siekiant suprasti, kas skatina jaunimą įsitraukti į veiklas, respondentų buvo paprašyta nurodyti pagrindinius motyvuojančius veiksnius (žr. 7 pav.).

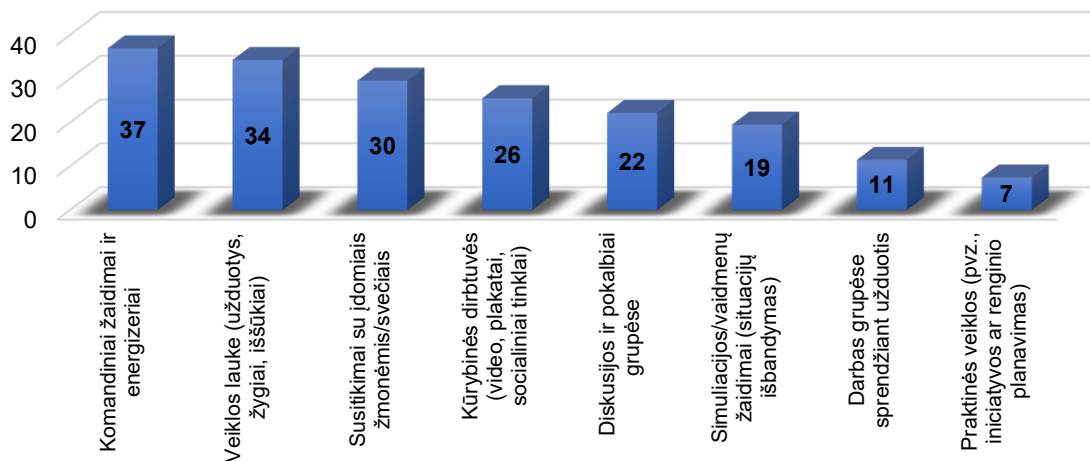
Kas labiausiai paskatintų Jus dalyvauti stovykloje? (Pasirinkite iki 2 variantų)

Tyrimo rezultatai taip pat atskleidė, kas labiausiai motyvuoja jaunimą dalyvauti veiklose. Svarbiausi veiksniai yra įdomios ir smagios veiklos, kurias pasirinko apie 50 % respondentų, taip pat draugų dalyvavimas (41 %) ir nemokamas dalyvavimas (33 %). Kiti motyvai, tokie kaip galimybė išmokti naujų dalykų (18 %) ar išbandyti naujas patirtis (22 %), yra mažiau reikšmingi. Tai rodo, kad jaunimas pirmiausia reaguoja į emocinį patrauklumą ir socialinį aspektą.

Toliau buvo analizuojama, kokios veiklų formos jaunimui yra patraukliausios (žr. 8 pav.).

Kokio tipo veiklos Jums būtų įdomiausios? (Pasirinkite iki 2 variantų)

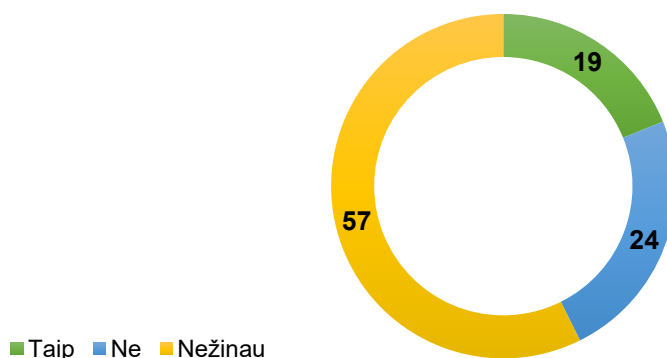

Vertinant pageidaujamas veiklų formas, paaiškėjo, kad labiausiai jaunimą domina komandiniai žaidimai ir energizeriai (37 %), veiklos lauke (34 %), susitikimai su įdomiais žmonėmis (30 %) bei kūrybinės dirbtuvės (26 %). Diskusijos grupėse domina apie 22 %, o praktinis veiklų planavimas – tik apie 7 % respondentų. Tai rodo, kad jaunimas teikia

pirmenybę aktyvioms, socialinėms ir patirtinėms veikloms, o ne formaliam ar teoriniam darbui.

Galiausiai buvo siekiama išsiaiškinti jaunimo ketinimus įsitraukti į veiklas po dalyvavimo projekte (žr. 9 pav.).

Ar norėtumėte po stovyklos prisidėti prie veiklos savo mokykloje ar mieste?

Galiausiai, vertinant jaunimo ketinimus įsitraukti į veiklas po stovyklos, nustatyta, kad tik 19 % respondentų aiškiai nurodė norintys įsitraukti, 24 % teigė nenorintys, o net 57 % nebuvo apsisprendę. Tai rodo, kad didžioji dalis jaunimo dar neturi aiškaus sprendimo ir jų įsitraukimas gali priklausyti nuo patirties, kurią jie patirs veiklų metu.

Apibendrinant galima teigti, kad Tauragės jaunimas turi potencialą būti aktyvus ir pilietiškai įsitraukęs, tačiau jų įsitraukimą labiausiai lemia veiklų forma, emocinis patrauklumas ir socialinis aspektas. Jaunimas labiau linkęs dalyvauti veiklose, kurios yra įdomios, dinamiškos ir leidžia bendrauti su kitais, o ne formaliuose ar teoriškai orientuotuose užsiėmimuose. Todėl stovyklos programa turėtų būti orientuota į patyriminį mokymąsi, komandinį darbą, kritinio mąstymo ugdymą bei saugios ir įtraukiančios aplinkos kūrimą, kurioje jaunuoliai galėtų ne tik sužinoti, bet ir patirti bei išbandyti savo galimybes veikti.

IŠVADOS

1. Tyrimo rezultatai rodo, kad Tauragės regiono jaunimas yra atviras globalių problemų ir pilietinio įsitraukimo temoms, tačiau veiklos turi būti organizuojamos aktyviai, patraukliai ir praktiškai. Todėl stovykloje reikėtų vengti ilgų teorinių pristatymų, o daugiau dėmesio skirti komandiniams žaidimams, kūrybinėms užduotims, veikloms lauke ir diskusijoms mažose grupėse.
2. Kadangi jaunimas daugiausia informaciją apie pasaulio problemas gauna iš socialinių tinklų, veiklose būtina įtraukti medijų raštingumo ir kritinio mąstymo užduotis. Jaunuoliai turėtų mokytis atpažinti patikimą informaciją, analizuoti socialinių tinklų turinį ir suprasti, kaip globalios problemos pateikiamos viešojoje erdvėje.
3. Jaunimui aktualiausios temos yra susijusios su jų kasdienybe: sveikata ir gerovė, skurdas, badas, švarus vanduo, lyčių lygybė, nelygybė ir stereotipai. Todėl veiklų turinys turėtų būti paremtas konkrečiais, jaunimui suprantamais pavyzdžiais, o ne abstrakčiomis sąvokomis.
4. Tyrimas parodė, kad jaunimą labiausiai motyvuoja įdomios ir smagios veiklos, draugų dalyvavimas bei nemokamas dalyvavimas. Tai reiškia, kad veiklos turi būti socialios, įtraukiančios ir prieinamos visiems jaunuoliams, nepriklausomai nuo jų finansinių galimybių.
5. Nors jaunimas gana teigiamai vertina savo galimybes prisidėti prie pokyčių, didelė dalis dar nėra apsisprendusi, ar norėtų tęsti veiklas po stovyklos. Todėl būtina numatyti aiškų veiklų tęstinumą: mažas iniciatyvas mokykloje, bendruomenėje ar mieste, savanorystės galimybes ir jaunimo idėjų palaikymą po projekto.

REKOMENDACIJOS

Stovyklos ir projekto organizatoriams

1. Programą organizuoti taip, kad kiekviena tema būtų pateikiama per praktinę veiklą: žaidimą, kūrybinę užduotį, vaidmenų situaciją, diskusiją ar komandinį iššūkį.
2. Kiekvienai veiklai taikyti aiškią struktūrą: trumpas temos pristatymas, aktyvi užduotis ir bendras aptarimas, ką jaunuoliai suprato, patyrė ar galėtų pritaikyti savo aplinkoje.
3. Į programą įtraukti jaunimui aktualiausias temas: emocinę sveikatą, gerovę, nelygybę, stereotipus, skurdą, lyčių lygybę, švarios aplinkos svarbą ir atsakingą elgesį bendruomenėje.
4. Daugiau veiklų organizuoti komandomis, nes jaunimą stipriai motyvuoja draugų dalyvavimas ir galimybė veikti kartu.
5. Stovyklos pabaigoje numatyti praktinę užduotį, kurioje jaunuoliai sukurtų mažą iniciatyvą savo mokyklai, miestui ar bendruomenei.

Jaunimo organizacijoms

1. Po stovyklos pasiūlyti konkrečias tęstines veiklas: savanorystės dieną, socialinių tinklų kampaniją, aplinkos tvarkymo akciją, diskusiją mokykloje ar iniciatyvą prieš stereotipus.

2. Jaunimui pateikti aiškų kvietimą įsitraukti: ką reikės daryti, kiek laiko tai truks, su kuo bus veikiama ir kokio rezultato siekiama.

3. Suburti aktyvesnių jaunuolių grupę, kuri galėtų tapti veiklų ambasadoriais, kviesti draugus ir padėti skleisti informaciją socialiniuose tinkluose.

4. Leisti jaunimui patiems siūlyti idėjas ir prisidėti prie veiklų planavimo, nes taip didėja jų atsakomybė ir noras dalyvauti.

Mokykloms

1. Darnaus vystymosi, pilietiškumo ir globalių problemų temas įtraukti į klasės valandėles, projektines veiklas, neformalųjį ugdymą ir mokinių savivaldos veiklas.

2. Organizuoti praktines dirbtuves, kuriose mokiniai kurtų plakatus, trumpus vaizdo įrašus, socialinių tinklų įrašus ar mažas iniciatyvas savo mokyklai.

3. Skirti daugiau dėmesio medijų raštingumui: mokyti mokinius tikrinti informacijos šaltinius, atpažinti klaidinančią informaciją ir atsakingai dalintis turiniu.

4. Jautrias temas, tokias kaip nelygybė, stereotipai, patyčios ar emocinė gerovė, aptarti saugioje aplinkoje, naudojant situacijų analizę, diskusijų korteles ar darbą mažose grupėse.

Savivaldybei

1. Sudaryti jaunimui paprastas galimybes prisidėti prie vietos problemų sprendimo: jaunimo iniciatyvų konkursus, mažo biudžeto idėjų finansavimą ar atvirus susitikimus su sprendimų priėmėjais.

2. Užtikrinti, kad jaunimo pasiūlymai neliktų tik „idėjų dėžutėje“: po veiklų parodyti, kurios idėjos buvo išgirstos, kurios įgyvendintos ir kokį poveikį jos turėjo.

3. Remti nemokamas arba mažai kainuojančias jaunimo veiklas, kad jose galėtų dalyvauti ir mažiau galimybių turintys jaunuoliai.

4. Įtraukti jaunimą į sprendimus, susijusius su jų aplinka: viešosiomis erdvėmis, laisvalaikiu, savanoryste, renginiais ir bendruomeninėmis iniciatyvomis.

Jaunimo darbuotojams

1. Veiklų pradžioje skirti laiko pasitikėjimo kūrimui, susipažinimui ir saugios atmosferos formavimui, kad jaunuoliai drąsiau įsitrauktų į jautrias temas.

2. Naudoti aktyvius metodus: vaidmenų žaidimus, komandines užduotis, diskusijų korteles, refleksijas, kūrybines užduotis ir realių situacijų analizę.

3. Padėti jaunimui suprasti, kad pilietinis įsitraukimas gali prasidėti nuo mažų veiksmų: pagalbos bendruomenei, savanorystės, pagarbios komunikacijos ar iniciatyvos mokykloje.

4. Po kiekvienos veiklos skirti laiko aptarimui, kad jaunuoliai įvardytų, ką suprato, kaip jautėsi ir ką galėtų padaryti savo aplinkoje.